

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De quibusdam liberalitatis, & beneficentiæ speciebus. cap.xxviii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

De quibusdam liberalitatis & beneficentia species,
CAP. XXVIII.

2. lib. 2. offic.
cap. 15.
Alia liberali-
tatis exercende
genera.

DVerò Ambrosius alia quoque genera libera-
tis recenset^a, vt his, qui publicè egere ve-
dantur, consulere ac subuenire, quatenus
munis egenorum alimonia non exhauriatur. & alii
qui præst alicui numeri, vt si officium gerat facilius
aut dispensatoris, requirit, vt de his suggerat Epistolam
nec reprimat, si quem positum in necessitate aliquam
gnouerit, aut deiectum opibus ad inopiam necessitas
reductum, maximè si non effusione adoleverit, &
direptione alicuius, & amissione patrimonij in casu
ciderit iniuriam, vt sumptum exercere diuitem
queat. Summa etiam liberalitas est, captiuos redimere
& maximè ab hoste barbaro, qui nihil deserat huma-
nitatis ad misericordiam; nisi quod auaritia referat
ad redemptionem: eripere ex hostium manibus op-
tuos, subtrahere neci homines, & maximè sceminas
pituidini, reddere parentibus liberos, parentes liber-
ues patriæ restituere; æs alienum subire, si debito
uendo nõ sit, atque arctetur ad solutionem, quæ
debita, & inopia destituta, enutrire paruulos, pup-
tueri. Sunt etiam qui virgines orbatas pariter
pudicitia gratia connubio locent, nec solum
etiam sumptu adiuuent. Est etiam genus illud libera-
tatis, quod Apostolus docet: Si quis fidelis habet
duas, subministret illis, vt earum alimonis Ecclesia
grauetur, vt his, quæ verè viduæ sunt, sufficiat.

b. 1. Timoth. 5.

Vtilis igitur huiusmodi liberalitas, sed non cõueniens
omnibus. Sunt enim plerique etiã viri boni, qui
sunt censu, contenti quidem exiguo ad sui vsum, &
idonei ad subsidium leuandæ paupertatis aliene. Tunc
suppetit aliud beneficentiæ genus, quo iuuare possunt
feriorem. Est enim duplex liberalitas: vna, quæ
rei adiuuat, id est, vtu pecuniæ; altera, quæ operati-
lacione impenditur, multò frequenter splendidiore
toque clarior. Quãtò illustrius Abraham caput
vitricibus recepit nepotè^c, quàm si redemisset
vtilius Regem Pharaonem sanctus Ioseph concessit
dentia iuuat, quàm si cõtulisset pecuniam^d. Facillime
peccat

Duplex libe-
ralitas.

c. Genes. 14.

d. Genes. 47.

penuria consumitur: consilia exhauriri nesciunt. Hęc vsu
 augentur: pecunia minuitur, & citò deficit, atque ipsam
 debuit benignitatē: vt quo pluribus largiri volueris,
 capaxiores adiuues, & saepe tibi desit, quod aliis con-
 ferendum putaueris. Consilij autem operisque collatio,
 quo in plures diffunditur, eò redundantior manet, &
 in suum fontem recurrit. In se enim refluit vbertas pru-
 dentia, & quo pluribus fluxerit, eo exercitius fit omne
 quod remanet.

Liquet ergo debere esse liberalitatis modum, ne fiat
 inutilis largitas: cuius sobrietas tenenda est, maximè
 sacerdotibus; vt non pro iactantia, sed pro iustitia di-
 sperant. Nusquam enim maior auiditas petitionis. Ve-
 niant validi; veniunt nullam causam nisi vagandi ha-
 berent, & volunt subsidia vacuare pauperum, exinanire
 tantum, nec exiguo contenti maiora quærūt, ambitu
 velum captantes petitionis suffragium, & natalium
 simulatione licitantes incrementa quaestuum. His si quis
 facile deserat fidem, citò exinanit pauperum alimoniis
 profutura compendia. Modus adsit largiendi, vt nec illi
 vires recedant, neque transcribatur vita pauperum
 in hōlia fraudulentorum. Ea ergo mensura sit, vt neque
 humanitas deseratur, neque destituatur necessitas. Ple-
 rique simulant debita: sit veri examen. Exuios se per la-
 trocinia deplorant, aut iniuria, fidem faciat, aut cog-
 nito perionæ quo propensius iuuentur. Ab ecclesia rele-
 gnis sumptus impartendus, si desit eis alendi copia.
 Itaque qui modum seruat, auarus nulli, sed largus om-
 nibus est.

Non enim solas aures præbere debemus audiendis
 precationum vocibus, sed etiam oculos considerandis
 necessitatibus. Plus clamat operatori bono debilitas,
 quam vox pauperi. Neque verò fieri potest, vt non ex-
 temporatè amplius importunitas vociferantium, sed non
 semper impudentiæ locus sit. Videndus est ille, qui te
 non videt. Requiritendus ille, qui erubescit videri. Ille
 enim clausus in carcere occurrat tibi. Ille affectus ægri-
 tudine mentem tuam perforat, qui aures non potest.
 Quo plus te operari viderit populus, magis diliget. Scio
 piceoque sacerdotes, quo plus contulerunt, plus abun-
 dasse,

V y d a s s e ,

*Consilia longa
 prastantiora
 sunt pecuniis.*

*a Ambros. lib.
 2. offic. cap. 15.
 Amb. lib. 2. of-
 fic. cap. 16.
 Liberalitatis
 debet esse mo-
 dus.*

*Querulosi nō
 facile creden-
 dum.*

*Seruans in li-
 beralitate mo-
 dum, auarus
 nulli, sed lar-
 gus omnibus
 est.*

*Non semper
 impudentis lo-
 cus sit.*

dasse, quoniam quicumque bonum operarium viderit, ipsi confert, quod ille suo officio dispiceret securus, ad pauperem sua perueniat misericordia. Nemo enim vult, nisi pauperi proficere suam collationem. Nam quem aut immoderatum, aut minus tenacem dissipatorem viderit, vtrumque despiciet: si aut superbia collationibus dissipet alieni fructus laboris, aut recusat facculis. Sicut igitur modus liberalitatis tenendus, ita etiam calcar plerumque adhibendum videtur. Unde ideo, ut quod bene facis, id quotidie facere possis, subtrahas necessitati, quod indulgeris effusioni. Cuius propterea, quia melius operatur pecunia in pauperis cibo, quam in diuitis sacculo. Cave ne intra locustas includas salutem inopum, & tanquam in tumultu operas vitam pauperum.

Cur in liberalitate adhibendus sit modus.

De alieno in largiendo nemo debet esse effusus.
2 Genes. 41. et 47.

Qui alieno utitur, suum negligit.

h. Ambr. d. lib. 2. offic. cap. 16. Qualis debeat esse consiliarius.

Potuit donare Ioseph totas opes Aegypti, & esse re thesauros Regios, noluit tamen de alieno effundere: maluit frumenta vendere, quam donare effusionem, quia si paucis donasset, pluribus defuisset. Eam liberalitatem probavit, quae abundaret omnibus. Pariter etiam, ut omnes emerent subsidium frumentarium, operis accipiendi cultus terrarum relinquerent, quod alieno utitur, suum negligit. Itaque primum omnium ceruavit pecunias; deinde instrumenta cetera, ad pedum iura terrarum Regi acquisiuit, non ut omnes ceruaret suo, sed fulciret, publicum tributum consistere, quae sua tutius habere possent. Quod ita fuit gratum omnibus, quibus terras ademerat, ut non venditionem terrarum, sed redemptionem salutis putarent. Denique dicitur Sancti nos; inuenimus gratiam in conspectu Domini nostri. Nam & de proprietate nihil amiserat, qui ius contempserant, & de utilitate nihil perdiderat, qui acquiritur perpetuitatem. O virum magnam, qui non larguente perflua temporalem captauit gloriam, sed perpetua commoditate constituit prouidentia. Fecit enim vobis butis populi se iuareret suis, nec in tempore necessitate aliena subsidia desideraret. Melius enim fuit cōsistere, quam quid de fructibus, quam totum de iure amittere. Itaque debet esse, qui consilium alteri det, ut se ipsum bonam aliis praebeat, ad exemplum bonorum operum.

doctrina, in integritate, in grauitate; vt sit eius sermo fa-
labris atque irreprehensibilis, consilium vtile, vita ho-
neda, sententia decora: Qui nihil nebulosum habeat, ni-
hil fallax, nihil fabulosum, nihil simulatum, quod vitam
eius ac mores refellat, nihil improbum, ac maleuolum,
quod auertat consulentes ^a.

^a *Ambr. d. lib.
2. offic. cap. 17.*

De insignibus aliquot liberalitatis effectibus.

C A P. X X I X.

QVARE D. Ioannes Chrysoftomus, qui de hac
beneficentia, & liberalitate diuerfos sermones
habuit ^b, in quorū duobus ^c non dubitauit dicere,
& ostendere qualiter sit ars omniū artium quęstuosissi-
ma, elemosyna, atq; misericordia, Si enim illud maxi-
mę propriū artis esse ab omnibus prædicatur, vt ad vti-
lissimū finē rectissimē tēdat, nec vtilius quicquā libera-
litas in misericordia facile inuenies. Nemo ipsam & artē ef-
ficat, & ceteris excellentiorem, atq; omniū optimā dubita-
bit. Non enim nobis hæc cōficit calceamēta, nec vesti-
tia cōtexit, nec has lapideas, seu luteas domos ædifi-
cat, sed vitā eternā ministrat, ex mortis manibus eripit,
& in hac vita, quā in futura præclaros reddit. Hæc
miserationes nobis in cœlo ædificat, & æterna tabernacula
preparat. Hæc lāpades nostras extingui non sinit. Hæc
vires nostras ita lauat, vt nō sordidi, sed niue candidio-
res ad nuptias peruenire possimus. Si enim fuerint, ait ^d,
peccata vestra sicut puniceum seu coccinum super niuē
debabo. Hęc non patitur eo nos detrudi, vbi diues ille
excitatur, sed in sinum Abrahę certo itinere ducit ^e, &
ceterarum quidē artium quęlibet, vnū aliquem finem
respicit: vt agricultura hominis pabulū, seu alimoniam,
ars rectoria nostrum amictum: imo verò nulla sola finē
suum consequitur. Cum verò liberaliter misericordia
morū quicquam facimus, nulla re alia præter volūtatem
nobis opus est. Si autem putas magno pecuniarum cu-
mulo, & vestibus, & calceis tibi opus esse, illa Christi
verba, quę de vidua dixit ^f, tecum retracta. Et si adeò
puper es vt mendicare cogaris, nulla tamen animi fo-
litudine laborabis. Nā si duo minuta contuleris, dum-
modo id ex facultate feceris tua præclarū facinus fecisti.
Si panis fructum, quia nihil aliud habes, dedisti, ad huius
artis

^b *Hom. 32. ad
pop. Antioch.
& Hom. 31. et
34. 35. 36. 37. &
33. in Matth. et
Hom. 55. in Ge-
n. 1. & serm. de
miser.*

^c *Hom. 33. ad
pop. & 33. in
Matth.
Insignia ali-
quot beneficen-
tię ac liberali-
tatis commoda
& effectus.*

^d *Isa. 1.*

^e *Lucæ 16.*

^f *Lucæ 21.*